

Пещена дитина

Микола Устиянович

"Ей мати, мати, не пести так сина!
Бідна на світі пещена дитина.
Бо світ не батько, а судьба не ненька,
Не здержить бурі билина м'ягенька", -
Казали люди, говорили свати:
Даремні слова, не слухала мати;
Пестила сина, плекала сваволю,
Хоть люди з того віщали недолю.
Хоть отець просить, хоть і суровіє,
Неплатна гроза, мати своє діє.
Хрестика з церкви забаг пестій стиха,
А хрест, чи правда? то ворожба лиха.
Хрестика з церкви, а дитинці дати,
Щоб їй солодко було споминати
За дім, за мамку; дость буде мозоли,
Як колись піде від мамки до школи.

І пішов Стасьо до школи до міста,
Хоть недалеко, плакала невіста;
Но еще більше дитина ридає
Над азбукою, аж ся серце крає.
І що-день гірше, бо що-день укори
За самоволю, за дитинні спори
Зносить хлопчина, і щодень біднятко
Біжить за місто, чи не їде татко,
І що-день личко зливає сльозами:
Не їде татко, не видати мами!

Надійшли свята, рождество Христово,
Донесла мати нещасное слово:
"Поїдеш, Стасю, до дому на свята,
До своєї мамки, до рідного тата".

Подули вихрі, потисли морози,
Взрок в вікні Стася, в очах дрібні сльози.
"Ой не приїздить мій татко по мене,
Ой Боже, Боже! нене моя, нене!"

"І не приїде", - озвався хтось стиха:
"На таку метіль доїздив би-сь лиха".
Реклася гадка, щось шибло в дитину,
Обтерла очка, вхопила шапчину,
І десь побігла ніби як до школи.
Заходить сонце, накривають столи,
Бо Святий вечір: глядають хлопчини
В місті, по домах, у сусід, родини:
Розступись земле, Духу святий, амінь!
Щезла дитина, як на воді камінь.

Минули свята, настигло Стефана,
Мати до міста поспішає зрана.
Утихла буря, сонце засвітило,
Але в невісти очах потемніло.
Якась тривога лягла їй на груди,
І смуток тисне, хоть весело всюди.
"Поганяй", - каже, - "поганяй скоренько!
Бо ми щось тяжко, щось нудить серденько!
Поганяй!" - каже, і враз ко убочі
На роздоріжжя устремила очі.
"Іванку! глянь-но! чого там ворони
Понад сніжні шибують загоны?
Там щось чорнієсь під хрестом в долині;
Скоч-но! хрест божий не місце падлині -
Відь чиясь згуба - а може, а може
Замерз п'яниця; лиш скори, небоже!
Бо мене тягне ланцом до дитини,
І калач теплий біднятку застане".

Побіг Іванко, стає на загоні,
І під хрест глянув і силеснув в долоні....
А понад матір ворон заскрегоче:
"Ми вже дитині видовбали очі;
Твоя дитина хреста ся наперла,
Хреста забагла - під хрестом умерла!"